

ตัวชี้วัดที่ 6. ร้อยละ เด็กอายุ 3 ปี ปราศจากฟันผุ

1. คำนิยาม

เด็กอายุ 3 ปี หมายถึง เด็กอายุ 3 ปี เต็มจนถึงอายุ 3 ปี 11 เดือน 29 วัน ซึ่งเป็นเด็กที่มีชื่อและตัวตนอยู่ปรากฏ รวมทั้งเด็กที่ไม่มีชื่อแต่มีตัวตนอยู่ ทั้งนี้เฉพาะสัญชาติไทย และเรียนอยู่ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กนั้น

ปราศจากฟันผุ(caries free) หมายถึง ในช่องปาก ไม่มีรูฟันผุ (cavity) และไม่มีฟันที่ถูกถอน(missing) และ ไม่มีฟันที่ถูกอุด (filling)

มาตรการ/กิจกรรมที่ใช้ดำเนินการในพื้นที่

1. ส่งเสริมสุขภาพป้องกันโรคในช่องปากเพื่อให้เด็กปราศจากฟันผุ

- ประสานความร่วมมือและคืนข้อมูลสุขภาพช่องปากเด็กเล็กให้กับศูนย์พัฒนาเด็กเล็กและผู้ปกครอง เพื่อจัดระบบบริการส่งเสริมสุขภาพช่องปากครอบคลุมทุกศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
- ตรวจสุขภาพช่อง ปากเด็กอายุ 3 ปี ตามระบบเฝ้าระวังทันตสุขภาพ ปีละ 2 ครั้ง (รายงาน พ.)
- ฝึกทักษะการแปรงฟันผู้ปกครองเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
- เคลือบฟลูออไรด์วานิชในเด็กกลุ่มที่มีความเสี่ยงต่อการเกิดฟันผุ
- CUP กำกับการดำเนินกิจกรรมในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้มีคุณภาพ

2. ควบคุมโรคในช่องปากและลดการสูญเสียฟันน้ำนมในเด็กอายุ 3 ปี

โรงพยาบาลและรพ.สต.มีการจัดระบบบริการทันตกรรมครอบคลุมทั้งอำเภอ เน้นการอุดฟันSMART technic

3. ขยายความครอบคลุมการจัดการสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อสุขภาพในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

ร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) ดังนี้

- มีนโยบายศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ปลอดภัยจากนม ปลอดภัยจากน้ำอัดลม/น้ำหวาน ลูกอม ขนมกรุบกรอบ
- จัดกิจกรรมแปรงฟันหลังอาหารกลางวันทุกวัน
- จัดอาหารว่างที่มีคุณค่าทางโภชนาการและไม่เสี่ยงต่อโรคฟันผุ
- จัดนมจืดให้กับเด็กอย่างน้อยวันละ 2 ถ้วย/แก้ว (ปริมาณ 250 CC./ถ้วย)
- จัดผักและผลไม้ให้เด็กเพิ่มขึ้น

4.ดำเนินงาน “ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กต้นแบบเด็กแพร์ไรฟัน สุขภาพดี สูงดีสมส่วนและ ปลอดภัย”

- รพ.สต.ประสานความร่วมมือกับครูผู้ดูแลเด็กวิเคราะห์สถานการณ์/ปัญหาและจัดทำโครงการ
- นำเสนอโครงการแก่ผู้บริหารในการของบประมาณสนับสนุน
- ประสานงานหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการดำเนินงาน
- ดำเนินกิจกรรมตามโครงการ
- CUP กำกับ ติดตาม ประเมินผลการดำเนินงานโครงการ

2. ประชากรกลุ่มเป้าหมาย เด็กอายุ 3 ปี ในโรงเรียน / ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กทุกสังกัด ในเขตรับผิดชอบ

3. รายละเอียดข้อมูลพื้นฐาน

ร้อยละเด็กอายุ 3 ปี ปราศจากฟันผุ

Base line data	หน่วยวัด	อำเภอ	เด็กอายุ 3 ปีที่ปราศจากฟันผุ ข้อมูล Survey		
			ปี 2559	ปี 2560	ปี 2561
73.67	ร้อยละ	เมือง	73.65	81.60	72.67
		สูงเม่น	60.90	66.57	72.67
		เด่นชัย	59.33	65.14	70.29
		ลอง	74.80	74.33	81.66
		วังชิ้น	55.39	68.80	77.78
		สอง	56.68	57.59	62.55
		ร้องกวาง	61.00	66.14	71.60
		หนองม่วงไข่	72.83	80.49	86.67
		จังหวัด	65.44	70.00	73.67

4. วิธีการจัดเก็บข้อมูล

โดยการสำรวจสภาวะและพฤติกรรมสุขภาพช่องปาก ในกลุ่มเด็กอายุ 3 ปี โดยเจ้าหน้าที่รพ.สต./ ร.พ. ออกเก็บข้อมูลและลงข้อมูลในโปรแกรม Excel ช่วงเดือน เม.ย - ก.ค 2562 และ สรุปผลการสำรวจโดย สสจ.แพร่ เดือน ก.ค.- ส.ค. 2562

5. สูตรการคำนวณ = (A/B) * 100

A = จำนวนเด็กอายุ 3 ปีที่ในช่องปาก ไม่มีรูฟันผุ (cavity) และไม่มีฟันที่ถูกลบ (missing) และไม่มีฟันที่อุด (filling)

B = จำนวนเด็กอายุ 3 ปีที่ได้รับการตรวจช่องปาก

6. รอบการประเมิน

รอบ 3 เดือน	รอบ 6 เดือน (เดือน ต.ค.61- มี.ค.62)	รอบ 9 เดือน	รอบ 12 เดือน (เดือน ต.ค.61- ส.ค.62)
-	-	-	ส.ค.

7. เกณฑ์การให้คะแนน

ร้อยละเด็ก 3 ปี ปราศจากฟันผุ (Caries free)			
คะแนนจากการประเมิน รอบ 6 เดือน		คะแนนจากการประเมิน รอบ 12 เดือน	
คะแนนเต็ม	5 คะแนน	คะแนนเต็ม	คะแนน
		น้อยกว่าร้อยละ 57	1 คะแนน
		ร้อยละ 57.00 - 62.99	2 คะแนน
		ร้อยละ 63.00 - 68.99	3 คะแนน
		ร้อยละ 69.00 - 74.99	4 คะแนน
		มากกว่าหรือเท่ากับ ร้อยละ 75	5 คะแนน

8. แหล่งข้อมูล/หลักฐานประกอบการประเมิน

รายงานผลการสำรวจสถานะและพฤติกรรมสุขภาพช่องปาก จ.แพร่ ประจำปี 2652

9. เอกสารสนับสนุน

คู่มือการสำรวจสถานะและพฤติกรรมสุขภาพช่องปาก จ.แพร่ ประจำปี 2562

10. ผู้ประสานงานตัวชี้วัด

- กลุ่มงานทันตสาธารณสุข สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดแพร่

นางทิพธิรา บุระตะ เจ้าพนักงานทันตสาธารณสุขชำนาญงาน

โทรศัพท์มือถือ : 099-2716990 โทรศัพท์สำนักงาน : 0-54511-147 โทรสาร : 0-54511-147

E-mail: cmu46@hotmail.com

11.การนำข้อมูลไปใช้ประโยชน์

โรคฟันผุในเด็ก 3 ปี เป็นตัวชี้วัดระยะยาวที่มีหลายข้อบ่งชี้ในการเข้าถึงบริการส่งเสริมป้องกัน และการรักษา ในการแก้ไขปัญหาเพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้คือ เด็กเกิดปี พ.ศ.2569 ของจังหวัดแพร่ไร้ฟันผุ ต้องอาศัยการสนับสนุนหลายภาคส่วน ทั้งงบประมาณ วัสดุ และกำลังคน สำหรับการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมสุขภาพของเด็กขึ้นกับศักยภาพในการดูแลของผู้ปกครองและการจัดการ การจัดบริการด้านทันตสุขภาพของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขและทันตบุคลากรเป็นส่วนเสริม การดำเนินกิจกรรมส่งเสริมทันตสุขภาพในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่ผ่านมา ยังไม่เข้มข้นและไม่ยั่งยืน เช่น กิจกรรมตรวจสุขภาพช่องปากลดลง กิจกรรมแปรงฟันหลังอาหารกลางวันลดลง ซึ่งนโยบายหรือมาตรการไม่ได้มาจากการเสนอความคิดเห็นจากศูนย์พัฒนาเด็กเล็กและชุมชนอย่างแท้จริง และขาดการบูรณาการ จึงควรให้ความสำคัญในเรื่องนี้